

Светлозар Желев – за книгите, бавното живеене и насладата от живота

„Бавно“ е прилагателно, което доста рядко получава своето заслужено време в забързаното ни ежедневиe. Наистина, почти няма къде да го вметим между сутрешната аларма, задръстванията, крайните срокове, оперативката, неотложната среща следобед, списъка за пазаруване и... още поне десетина неща, които трябва да свършим, преди залез. Всичко, което ни се случва през един „обикновен“ ден, най-често се движи в ритъма на средно сложен фолклорен танц, или иначе казано – неравноделно и задъхващо бързо. Някои неща в живота обаче имат нужда от повече на брой вдишвания и трябва да се случват бавно! Именно по стъпките на такива малки необходимости е тръгнал Светлозар Желев, който е автор на новата книга „За бавното живеене и насладата от живота“.

Аз, като страстен читател, съм се убедила, че ако някой може да представи една книга наистина добре, то това е нейният автор, затова Ви срещам със Светлозар Желев, в много открит разговор за книгите, правилния ритъм, насладата от живота и малките-големи моменти...

– Вероятно почти няма човек, четящ българска литература, който да не Ви познава. И все пак, как бихте се представили сам?

– Съвсем не вярвам, че наистина всички ме познават. Смяя само да се надявам, че има много хора, които по някакъв начин са били докоснати от това, което съм правил през годините. С няколко думи, аз съм „литературен активист“, това може би най-добре ме описва като дейност през последните 20 години, в които се занимавам професионално с книги и литература. Иначе – „читател“ е нещото, което съм най-дълго, по-късно издател, редактор. Аз съм човек, който е посветил живота си на книгите и обичам да казвам, че във вените ми тече мастило и дишам думи.

– Първата асоциация с името Ви, след подобно представяне, напълно естествено все пак е книги. А

Светлозар Желев

какво не знаят хората за вас?

– Това е наистина много интересен въпрос. Много често ме наричат „човекът-книга“, но аз съм просто „човекът на книгите“. Наистина вечната асоциация с моето име е тази с книгите, а всъщност аз обичам страшно много неща. Книгите определено отнемат по-голямата част от деня и нощта ми, но обичам още пътуванията и това да бъда с приятели. Пътуванията, приятелите и книгите са трите най-важни неща за мен, кои-

хората, които ме познават бяха изключително изненадани от това ми проявление, защото знаят, че аз обикновено се занимавам с поне 3–4 неща едновременно, ежедневието ми е между 18 и 20 часа, 7 дни в седмицата, и далеч не съм популярен и известен с това, че живея бавно. Бавното живеене обаче не е въпрос на скорост, а на лична хармония и баланс, които да намерим между своето лично усещане за живота и натиска, който ни оказва външния свят. Всъщност бавното жи-

лява на читателите, чрез опита на другите хора, да потърсят своя собствен път към бавното живеене.

– В интересно време или пък тъкмо навреме се появява тази книга?

– И двете неща, със сигурност. Смятам, че търсенето на тази хармония и постигането на естествения ритъм на бавното живеене е навреме във всяко едно време. Получи се така, че книгата излезе в разгара на извънредното положение в България. Аз

Преводачът Давид Бернщайн и Светлозар Желев по време на гостуването му в Националната библиотека в Прага, 2019 г.

то изпълват ежедневието ми с хармония. Допълнително обичам спорта и това, което може би наистина малко хора знаят – обичам кулинарията.

– Как се роди идеята за книгата „За бавното живеене и насладата от живота“?

– Всичко започна преди 6–7 години, когато през един уикенд се наложи да прочета солидно количество книги за рецензиране, издаване и т. н. За мен това не е нещо ново – аз чета много, но тогава осмислих, че правя едно от най-любимите си неща, каквото е четенето, без никакво удоволствие. Написах един текст, в който съобщавах, че създавам „движение“ за бавно живеене и наслада от живота. Това пък на свой ред, доста неочаквано за мен се превърна в идея, в която много хора се припознаха, а аз по някакъв неофициален начин станах „говорител на бавното живеене“. Естествено,

живеене е пътуването в търсене на същата тази хармония.

Да се върнем обаче на книгата – миналата година през октомври, в разговор с приятели, ми хрумна в крайна сметка идеята да събера моите текстове и да поканя други приятели-автори, с които през годините сме си говорили за тяхното отношение към живота и търсенето на хармония. След това буквално за няколко дни вече имах цялата концепция за хората, които искам да станат част от книгата. Поканих ги и дадох абсолютна свобода на всеки да си избере формата и начина, по който иска да разкаже за себе си и най-вече за своите разбирания за бавното живеене. При някои от тях това се случи в разговори, в които седнахме и дискутирахме, други написаха художествени текстове, трети предпочетоха есета, в книгата могат да бъдат открити и няколко интервюта, които съм давал през годините. За мен книгата позво-

държах да е точно така, защото за мен това беше послание към всички, че животът продължава, защото страхът е нещото, което убива живота.

– А трудна ли е за овладяване философията на същото това бавно живеене?

– Ооо, не, в никакъв случай! Без значение колко бързо живееш, каква работа имаш и как те притиска материалното, единственото значимо е как ти се чувстваш в този свят. Ако всички тези ангажименти, отговорности, срокове, дейности и т. н. отговарят на нашето лично усещане за скорост, тогава няма проблем, и можем да кажем, че живеем бавно. Успявайки да организираме и приоритизираме нещата, които за нас са важни, всъщност много по-лесно можем да постигнем и хармонията. Изкуството на бавното живеене е част от нас.

– Какво се случва, когато бавното и бързото в живота се пресекат?

– Това всъщност ни се случва постоянно и именно то е философията на бавното живеене – да открием как да преодолеем предизвикателствата, които разполага пред нас външният свят. Бързото е това, което се иска от нас – нашите отговорности, крайни срокове, поети ангажменти. Бавното, на свой ред е, да намерим хармонията между това, което за нас

и т. н. Но аз съм длъжен да знам какво се чете по света, какво чете българинът и какво харесват в момента читателите. За мен да бъда на пулса на литературата е единственият начин, по който мога да бъда добър в професията си. Така, че чета абсолютно всичко, естествено имам много любими автори, както и любими жанрове, които са ми много близки до сърцето. Винаги присърце ще ми остане българската литература, защото аз смятам, че имаме прекрас-

криминалният жанр в България е много слабо застъпен, има разбира се чудесни автори, и неповторими трилъри, но все още не е достатъчно. Важно е да има богатство и разнообразие, защото е недопустимо една литература да съществува само в своята най-висока и възвишена форма.

– Какви са вашите три книжни препоръки, които бихте оправили към читателите ни?

Светлозар Желев (третият отляво надясно) в главната зала на Националната библиотека в разговор за съвременната българска литература

е добре и това, което светът изисква от нас. Просто бавното е хармонията между нас и бързото (външния свят).

– Колко измерения има щастието?

– Много и едно. Щастието е миг, щастието е най-временното нещо на света, то никога не може да трае повече от този миг. После има радост, удоволствие, други емоции, но щастието е мигновено. Така, че то има хиляди измерения и само един миг.

– Какъв тип книги обича да чете един човек, който буквално живее между аромата на хартията и мастило?

– Всичко! Аз първо професионално чета абсолютно всичко интересно, което излезе на пазара и се превръща по някакъв начин във важно за литературния контекст. Включително книги, които въобще не ми харесват, жанрове, към които нямам интерес, автори, които не смятам за писатели

ни писатели и поети, за съжаление, не добре познати. Иначе друг жанр, който много обичам е фантастиката и много се радвам, че съм имал възможността да израсна с научната фантастика. Фантастиката е огромна част от мен и в частност антиутопиите, които можем да приемем като голямо предупреждение за това докъде би могло да доведе човешкото безумие.

– Какво мислите, че все още не ѝ достига на родната ни литература?

– За да бъде жизнена, енергична и силна една национална литература, в нея трябва да има всичко. От поезия, през висока литература до комерсиална, масова литература, та дори и любовни романи, криминалета, всякакви, всякакви неща. Ето това разнообразие според мен е нещото, което до известна степен липсва на българската литература. Например

– Със сигурност „За бавното живеене и насладата от живота“, разбира се, че я препоръчвам, просто няма как. (смее се).

Трите книги, които със сигурност обаче бих препоръчал и намирам за изключително стойностни са:

„Времеубежище“ – новият роман на Георги Господинов, след това „Фигури“ на Мария Попова, и понеже споменах фантастиката, няма как да пропусна и „Трите тела“, първата книга от трилогията „Земното минало“ на Лиу Цъсин.

А като човек на книгите, очаквано ми е много трудно да се огранича, затова ще си позволя да отправя и още една препоръка за българска книга – „Опитът“ на Русана Бърдарска. Това е книга, която наистина препоръчвам с огромно удоволствие, защото е същински житейски роман, в който има много от живота ни, във всичките му измерения. ♦